

Østre Landsret
Præsidenten

Jmt. Nr.
22 MRS. 10

Den 19 MRS. 2010
J.nr. 40A-ØL-16-10
Init.: loj

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

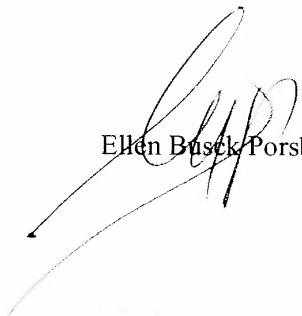
20K

Justitsministeriet har ved brev af 22. februar 2010 (sagsnr. 2010-702-0142) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven).

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busek Porsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-14-10
Den 10/03-2010

Justitsministeriet har ved brev af 22. februar 2010 (Sagsnummer 2010-702-0142) anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven).

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Denne udtalelse sendes alene elektronisk og til jm@jm.dk.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Præsident Henrik Rothe
Sø- og Handelsretten
Bredgade 70, 1260 København K.
Tlf.: 33 47 92 22 Fax.: 33 47 92 82

03-1350

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

Den 3/3 2010
J.nr. H 13/10

JOK

Sø- og Handelsretten har ingen bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tids-punktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven), sagsnr. 2010-702-0142.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Justitsministeriet : 10 : 702-0142
Lovarbejdsgruppen

Akt.nr. 5

Københavns Byret

4111.11001.
22 MRS. 2010

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J.nr. 9099.2010.16

Den 19. marts 2010

70K

Ved mail af 22. februar 2010 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at forslaget ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til J.nr. 2010-702-0142.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt elektronisk til jm@jm.dk

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

J. nr. 2010-4101-0018-2
Sagsbeh. Johann Herzog
Dir.tlf.
Mail joh@domstolsstyrelsen.dk

11. marts 2010

Høringssvar

Domstolsstyrelsen har den 22. februar 2010 modtaget Justitsministeriets høring over forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar.

Domstolsstyrelsen har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Johann Herzog

Ebru Abay

Fra: Jørgen Lougart [JLO@domstol.dk]
Sendt: 26. marts 2010 15:23
Til: Justitsministeriet
Emne: Høringssvar
Vedhæftede filer: Erst.ansv.lov mar10.doc

Til Justitsministeriet, Formueretskontoret

Vedhæftet sendes Dommerforeningens høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadeforsikringsloven).

Jeg skal beklage, at svaret ved en fejl først fremsendes på nuværende tidspunkt.

Med venlig hilsen

Jørgen Lougart

Justitsministeriet
Lovafdelingen 2010 MR. 702 - 0142
Akt.nr. 79

DEN DANSKE DOMMERFORENING

Dato: 19. februar 2010

J.nr.: 21/2010

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Ved skrivelse af 22. februar 2010 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadeforsikringsloven).

I den anledning kan jeg oplyse, at udkastet ikke giver Dommerforeningen anledning til bemærkninger.

Der henvises til sagsnr. 2010-702-0142.

Med venlig hilsen

Jørgen Lougart

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

jm@jm.dk

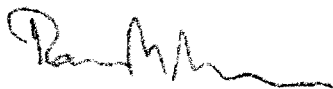
DATO: 26. marts 2010
J.NR. 04-014102-10-0309
REF: rmm-hfe

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar
(Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse
sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven)**

Ved e-mail af 22. februar 2010 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets
bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

2014

Lov om erstatningsansvar – ændring af tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven

17. marts 2010
SPN

Justitsministeriet har den 22. februar 2010 sendt ovennævnte udkast i høring hos DA, DI og Dansk Byggeri. DA skal hermed afgive høringssvar, som DI og Dansk Byggeri henholder sig til.

18-03-2010 Høringssvar -
erstatningsansvarsloven.

DA kan generelt støtte forslaget om at skabe ensartede regler om erstatningernes beregning og størrelsen i relation til hhv. skader, som er sket på arbejde og skader, som sker i fritiden.

Med ministeriets forslag vil skadevolderen eller dennes forsikringsselskab uden partsstatus i arbejdsskadesagen tilsyneladende blive efterladt i en situation uden indflydelse på arbejdsskadens forløb og afslutning og bærer dermed den fulde risiko for arbejdsskadens gang.

Såfremt en skadevolder i sager, som er omfattet af både erstatningsansvarsloven og arbejdsskadesikringsloven, ikke har samme muligheder for at afgrænse perioden, hvori en skadelidt kan kræve tabt arbejdsfortjeneste, som en skadevolder i en sag, der kun er omfattet af erstatningsansvarsloven, er der ikke med lovforslaget opnået en ensartet retsstilling, men en bedre retsstilling for de skadelidte, som kommer til skade på arbejde.

DA skal derfor anmode Justitsministeriet om at foretage økonomiske konsekvensberegninger af lovforslaget for arbejdsgiverne som grundlag for vor endelige stillingtagen til lovforslaget.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Sven-Peter Nygaard

17. marts 2010

clp

Jmt. Mdt.

20105143-00073

19 MRS. 2010

Deres sagsnr.: 2010-702-0142

Justitsministeriet – Lov afdelingen
Att.: Lennart Houmann
Slotholmsgade 10
1216 København K

Organisation for erhvervslivet
Confederation of Danish Industry

201K

Lov om erstatningsansvar - ændring af tidspunktet for ophør af tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven

DI skal oplyse, at DI i denne sag henholder sig til Dansk Arbejdsgiverforenings høringssvar.

Med venlig hilsen

Charlotte Lennert-Petersen

Postadresse/Postal address

1787 København V (+45) 3377 3377
Danmark

di@di.dk
www.di.dk

Besøgsadresse/Visiting address

H.C. Andersens Boulevard 18
København V

Sundkrogskaj 20
København Ø

CVR: 16 07 75 93

Visionsbyggeri - anordning indstiftet

dansk byggeri

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Dan Bjerring

Telefax: 3393 3510

19. marts 2010
Sagsnummer.:84777

2010-702-0142-Forslag til lov om erstatningsansvar

Dansk Byggeri har modtaget forslag til ændring af Lov om erstatningsansvar med anmodning om vore eventuelle bemærkninger hertil.

I relation hertil skal det bemærkes, at Dansk Byggeri henholder sig til indholdet af DAs høringssvar af 18. marts 2010.

Med venlig hilsen

Lene Rosager Jægerslund

Sendt pr. e-mail: jm@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Dan Bjerring

Islands Brygge 26
Postboks 1990
2300 København S
tlf 33 93 20 00
fax 33 32 01 74
hvr@hvr.dk
hvr.dk

København, den 19. marts 2010

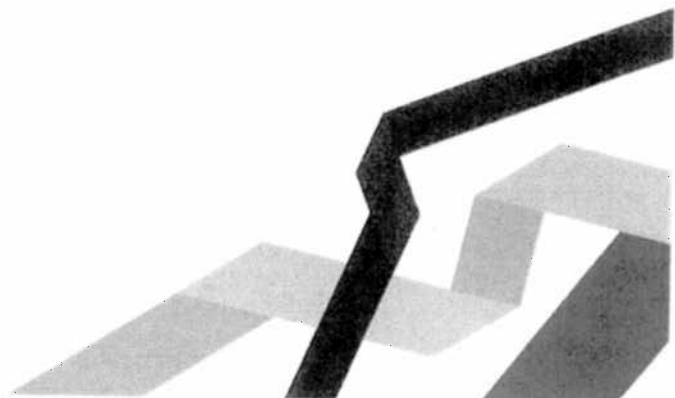
Høringssvar vedrørende ændring af lov om erstatningsansvar

Justitsministeriet har i brev af 22. februar 2010 anmodet om Håndværksrådets eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar.

Håndværksrådet har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Morten Tolstrup Frihagen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Sagsnr. 10-971
Vores ref. EKH/hbj
Deres ref. 2010-702-0142

Den 18. marts 2010

Høring vedrørende Udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om erstatningsansvar (tidspunktet for ophør af krav på erstatning i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven)

LO har følgende bemærkninger:

Forslaget har sit udspring i to principielle sager som Højesteret afgjorde i 2009 om erstatningsansvarslovens dækning vedr. tabt arbejdsfortjeneste, når der samtidig er en arbejdsskadesag.

Højesteretsdommene viser, at der i erstatningssager med tilhørende arbejdsskader er ringere dækning, end hvis der ikke havde været en sideløbende arbejdsskadesag.

Forslaget er fremsat med den hensigt at fjerne uligheden i de to situationer.

LO anbefaler, at den foreslåede lovændring gennemføres, idet den imødegår det konkrete problem, som Højesteretsdommene i 2009 efterlod.

Teknisk set er det dog LO's opfattelse, at forslaget til formulering af en ny § 2, stk. 1, 2. pkt., kunne være mere klar. Enhver god lovgivning er ud fra læsning af selve loven let forståelig også for udenforstående.

Som formuleringen af § 2, stk. 1, 2. pkt., vil se ud, hvis udkastet til lovforslag gennemføres, vil det henset til henvisningen alene til arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 1, fremgå, at midlertidige afgørelser efter arbejdsskadesikringsloven ikke afbryder kravet på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

I teksten i § 2, stk. 1, 1. pkt., vil det imidlertid stadig fremgå, at der ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste indtil det er muligt *midlertidigt* eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne (vores kursivering).

Der bør derfor formuleres en ny § 2, stk. 1, 2. pkt., således at det også ved en læsning af selve lovteksten står klart, at kravet på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke afbrydes alene på grundlag af en midlertidig afgørelse om erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringsloven.

Med venlig hilsen

Ejner K. Holst

Ebru Abay

Fra: Pia Saxild [PS@fbr.dk] på vegne af Hoeringer [hoeringer@fbr.dk]

Sendt: 24. februar 2010 09:24

Til: Justitsministeriet

Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar

Forbrugerrådet vurderer, at udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven) ligger uden for vores interesseområde og vil derfor undlade at forholde os hertil. Forbrugerrådet kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Afdelingschef
Forbrugerrådet

TÆNK FORBRUGERRÅDET

Danish Consumer Council
Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K, Danmark

Fra: Dan Bjerring [mailto:dbj@jm.dk]

Sendt: 22. februar 2010 17:35

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar

Se venligst vedhæftede.

JUSTITS

Dan Bjerring
Konsulent

Tlf.: 7226 8715
Mail: dbj@jm.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Denne mail er blevet scannet af <http://www.comendo.dk> og indeholder ikke virus!

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Akt.nr. 4
24-02-2010
2010. 702 - 0142

Joachim Kromann

Fra: nini.jeppesen@3f.dk
Sendt: 19. marts 2010 08:24
Til: Justitsministeriet
Emne: Høringssvar om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste
Vedhæftede filer: 3F høringssvar.docx

3F har modtaget nedennævnte høring og har vedhæftet høringssvar.

Venlig hilsen

Nini B. Jeppesen
sekretær - Arbejdsmarked, beskæftigelse, globalisering og erhvervspolitik
Fagpolitisk Center for Arbejdsliv

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

Kampmannsgade 4
1790 København V

Tlf.: 8892 1088

 Tænk på miljøet før du printer

Fra: Dan Bjerring [mailto:dbj@jm.dk]
Sendt: 22. februar 2010 17:35
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar

Se venligst vedhæftede.

JUSTITS

Dan Bjerring
Konsulent

Tlf.: 7226 8715
Mail: dbj@jm.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

06-04-2010

Fagligt Fælles Forbunds høringssvar over forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven).

HØRINGSVAR:

Fagligt Fælles Forbund (3F) hilser Justitsministeriets tiltag om revision af erstatningsansvarslovens § 2 velkommen og tilslutter sig LO's høringssvar.

SUPPLERENDE BEMÆRKNINGER

Det er imidlertid 3Fs opfattelse, at Justitsministeriets lovforslag ikke fuldt ud opnår det ønskede resultat.

Lovforslaget omhandler alene de midlertidige erstatninger og efterlader derfor et uløst problem vedrørende de endelige afgørelser.

Endvidere består der uændret det problem, at en skadelidt, der er omfattet af arbejdsskadeforsikringsloven, fortsat risikerer at udbetalingen af erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste fra den ansvarlige skadevolder udskydes og først sker, når der foreligger en afgørelse på erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven.

Det likviditetsmæssige "hul", der opstår, er særligt problematisk for 3F's medlemmer, der ofte ikke vil have supplerende forsikringsmæssige ydelser og/eller opsparinger at trække på.

En optimal løsning vil derfor fordre at det lovfæstes, at den ansvarlige skadevolder er forpligtet til at udbetale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste løbende og helt frem til der træffes en afgørelse om erhvervsevnetab i medfør af arbejdsskadesikringsloven.

Kun ved en sådan løsning sikres vores medlemmer en løbende forsørgelse.

3F mener, at en optimal lovændring burde føre til en retsstilling, der sikrer en ligestilling mellem personer, der kommer til skade i deres fritid, og personer, som pådrager sig en tilsvarende skade på arbejde, således at man opnår samme erstatning og at erstatningen udbetales løbende.

Det er 3Fs opfattelse at disse udfordringer kan løses ved et lovindgreb, uden at man dermed får en overkompensation af de arbejdsskadede.

De foreslåede ændringer vil i hovedtræk medføre følgende ændringer af den nuværende retsstilling:

- 1) Den erstatningsansvarlige skadevolder skal betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til de arbejdsskadede frem til det tidspunkt, hvor arbejdet genoptages i væsentlig samme omfang som tidligere¹.
- 2) Hvis der lides et varigt erstatningsberettigende erhvervsevnetab, skal der ske betaling af tabt arbejdsfortjeneste som udgangspunkt² indtil
 - a. arbejdsskademyndighederne rent faktisk træffer en afgørelse³, hvor der tilkendes erstatning for varigt tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringslovens § 16, stk. 1 eller 16, stk. 3,
 - b. der foreligger en vurdering efter erstatningsansvarslovens § 10 fra Arbejdsskadestyrelsen, eller
 - c. skadevolder selv på forsvarligt grundlag foretager et rimeligt skøn over erhvervsevnetabet og foretager udbetaling af erstatning i overensstemmelse med skønnet.
- 3) Løbende erhvervsevnetaberstatning efter arbejdsskadesikringsloven § 17, stk. 7, som tilkendes for en periode, hvor der skal ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, skal fratrækkes ved opgørelsen af den tabte arbejdsfortjeneste
- 4) Hvis skadevolder skal betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for en periode, hvor det senere viser sig, at skadelidte bliver berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne, arbejdsskadesikringslovens § 16, stk. 1 og stk. 3, jf. arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 7, skal skadevolder indtræde i skadelidtes krav direkte overfor arbejdsskadeforsikringsselskabet.

Ændringsforslagene vil medføre, at skadelidte vil blive behandlet ens i relation til erstatningsansvarsloven, uanset om skaden i øvrigt er omfattet af arbejdsskadesikringsloven eller ej.

¹ Altså det tidspunkt, hvor den arbejdsskadede ikke længere har en nedsættelse af sin evne til at opnå indtægt ved eget arbejde og dermed intet varigt erhvervsevnetab.

² Forkerte afgørelser eller vejledende udtalelser skal ikke binde parterne

³ Altså afgørelsetidspunktet i modsætning til virkningstidspunktet

Vi vil neden for redegøre for forskellen i retstilstanden alt efter om en skade alene opgøres efter erstatningsansvarsloven eller om den opgøres efter både erstatningsansvarsloven og arbejdsskadesikringsloven.

Skadelidtes ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, når skaden ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Højesteret har afsagt 2 domme (U 2008.1386H og U 2008.2601H) vedrørende fortolkningen af erstatningsansvarslovens § 2 for skader, der kun er omfattet af erstatningsansvarsloven.

De to Højesteretsdomme fastholder det princip, som det var hensigten at indføre ved revisionen af loven.

Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste skal betales fra ulykkens indtræden og frem til det tidspunkt, hvor det er muligt at skønne midlertidigt eller endeligt over den skadelidtes erhvervsevne.

Det er en forudsætning for at stoppe pligten til at betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, at vurderingen af erhvervsevnetabet rent faktisk bliver foretaget, at skønnet sker på et forsvarligt grundlag, og at der rent faktisk udbetales erstatning i overensstemmelse med det foretagne skøn.

I sager, hvor der må antages at være et varigt erhvervsevnetab skal erstatning for tabt arbejdsfortjeneste således altid afløses af en kapitalerstatning, så der ikke opstår et likviditetsmæssigt "hul".

I sager der kun er omfattet af erstatningsansvarsloven ligger det altså fast, at retten til tabt arbejdsfortjeneste også består efter, at det varige erhvervsevnetab er blevet aktualiseret. Retten til tabt arbejdsfortjeneste ophører først, når der i stedet er ret til en kapitalerstatning for tab af erhvervsevne.

Højesteret har således fastslået, at den likviditetsmæssige forsinkelse af udbetalingen af erhvervsevnetaberstatning – fra aktualiseringen af erhvervsevnetabet til vurderingen heraf – er en erstatningsretligt beskyttet interesse for skadelidte. En interesse som bliver beskyttet ved fortsat ret til tabt arbejdsfortjeneste.

Skadeslidtes ret til erstatning, når skaden er omfattet af arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven.

Afgørelser om midlertidig erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven

Højesterets afgørelser U2010.436H og U2010.451H har i forhold til erstatningsposten tabt arbejdsfortjeneste medført en utilsigtet forskelsbehandling af de skadelidte afhængig af, om skaden er omfattet af arbejdsskadesikringsloven eller ej. Forskelsbehandlingen giver sig udtryk i såvel erstatningens samlede størrelse som hvornår erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste kan kræves betalt.

Som fremhævet af Justitsministeriet, har Højesteret med U2010.436H og U2010.451H fastslået, at retten til tabt arbejdsfortjeneste for arbejdsskadede bortfalder fra erhvervsevnetabsafgørelsens virkningstidspunkt.

Det ligger fast, at arbejdsskadede ikke vil kunne opnå erstatning for tabt arbejdsfortjeneste under revalidering eller i forbindelse med anden af skaden forårsaget omskoling. I disse tilfælde vil arbejdsskademyndighederne træffe afgørelse med tilkendelse af midlertidig erstatning, jf. ASL § 31, stk. 4⁴, som oftest med virkning fra tidspunktet for påbegyndelsen af revalideringen⁵.

Det ligger også fast, at de arbejdsskadede herved ikke opnår en fuld kompensation for det løbende tab. Den løbende ydelse efter ASL § 31, stk. 4 tager ikke sit udgangspunkt i det rent faktisk lidte tab⁶, men er derimod udtryk for et skøn over, hvilket tab skadelidte ville have aktuelt, hvis erhvervsevnen blev udnyttet uden iværksættelse af revalidering.

Der er med Højesterets domme derfor opstået en retsstilling, hvor der fortsat er et indtægtsmæssigt hul mellem erstatningsposterne tabt arbejdsfortjeneste og tab af erhvervsevne. Der er sket en formindskelse af hullets størrelse, men hullet eksisterer fortsat og i visse tilfælde for en længere periode, end før ændringen af erstatningsansvarsloven.

Derudover ligger det fast, at det tidligere gældende almindelige erstatningsretlige udgangspunkt om, at der ved midlertidig uarbejdsdygtighed er ret til fuld erstatning for tabt arbejdsfortjeneste⁷, ikke længere finder anvendelse for de arbejdsskadede.

Det medfører i et ganske betydeligt antal sager, at den økonomiske kompensation for så vidt angår tabt arbejdsfortjeneste er væsentlig ringere for skadelidte, der er kommet til

⁴ Nu § 17, stk. 3

⁵ Jf. Arbejdsskadestyrelsens vejledning om erstatning for tab af erhvervsevne af 10. maj 2005, punkt 5.2

⁶ Derved ville det i realiteten være erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, som ikke er hjemlet i arbejdsskadesikringsloven, jf. U.2003.1176H

⁷ Jf. U.1999.394H

skade i forbindelse med deres arbejde, end for skadelidte, som har fået skaden udenfor arbejdstiden.

Justitsministeriets forslag medfører, at de arbejdsskadede nu også får ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i de perioder, hvor der modtages løbende midlertidig erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringsloven.

Justitsministeriet foreslår samtidig, at midlertidig erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringsloven skal fradrages ved opgørelsen af tabt arbejdsfortjeneste.

Lovforslaget medfører en forbedring af de arbejdsskadedes retsstilling, og 3F støtter derfor lovforslaget.

Det foreliggende lovforslag imødekommer imidlertid ikke den i praksis meget betydelige likviditetsmæssige belastning Højesterets domme U.2010.436H, U.2010.451H og U.2009.138H har medført for de skadelidte, som er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Denne likviditetsmæssige belastning er selvfølgelig et stort økonomisk problem for den arbejdsskadede, der udover selve skaden så også skal slås med det problem at vedkommende ikke kan betale sine regninger.

Når Justitsministeriet i bemærkningerne til lovforslaget antager, at skadelidte kan forfølge et erstatningskrav for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarsloven, selv om arbejdsskadesagen endnu ikke er afgjort, så er det kun delvist korrekt.

I henhold til arbejdsskadesikringsloven § 77, skal krav mod den erstatningsansvarlige skadevolder nedsættes med de ydelser, skadelidte modtager efter loven. Ifølge U.1995.843H medfører det også, at skadelidte er nødsaget til at afvente afgørelsen i arbejdsskadesikringssagen vedrørende de typer af krav, der ønskes rejst overfor den ansvarlige skadevolder.

Det har dog hidtil været antaget i såvel teori som praksis⁸, at krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fortsat kunne forfølges også retligt overfor den ansvarlige skadevolder uden at afvente afgørelser om erhvervsevnetab i arbejdsskadesikringssagen.

Det skyldes, at erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke kan opnås efter arbejdsskadesikringsloven, og at der ikke har været nogen lovmæssig sammenkobling

⁸ Arbejdsskadesikringsloven med kommentarer, 1. udgave, Preben K. Hansen & Leif Rasmussen, 2003, si 904 samt U.2001.1119V

mellem erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarslovens § 2 og erstatning for tab af erhvervsevne i de skiftende arbejdsskadesikringslove.

Der er efter 3Fs opfattelse ingen tvivl om, at den nuværende retstilstand med fuldstændig sammenkobling mellem virkningstidspunktet for afgørelsen om erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven og bortfaldet af retten til tabt arbejdsfortjeneste har medført, at det ikke længere mod skadevolders protest vil være muligt at fremme et krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, førend arbejdsskadesikringsagen er endeligt afsluttet.

Erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste kan således ikke kræves betalt, førend én måned efter, at skadevolder har haft mulighed for at få adgang til de oplysninger, der er nødvendige til at vurdere erstatningens størrelse, jf. erstatningsansvarslovens § 16:

Sammenhængen mellem virkningstidspunktet for arbejdsskadesikringslovens afgørelse og skadevolders forpligtelser efter erstatningsansvarslovens § 2, må som følge af arbejdsskadesikringsloven § 77 og i medfør af erstatningsansvarslovens § 16, nødvendigvis føre til, at en eventuel anlagt retssag om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke vil kunne gennemføres, fordi omfanget af forpligtelsen efter § 2 ikke kan fastlægges, førend afgørelsen er truffet og virkningstidspunktet er kendt.

Retsstillingen medfører en potentiel risiko for den skadevolder, der løbende udbetaler erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Herved sigtes til risikoen for at betale for en længere periode, end der efterfølgende viser sig at have været pligt til, uden at der er mulighed for at kræve det for meget udbetalte erstatningsbeløb tilbage fra skadelidte, jf. erstatningsansvarslovens 16, stk. 1, 3. pkt.

Samtidig hjemler den nugældende § 29 i lov om sikring mod følger af arbejdsskader kun mulighed for den erstatningsansvarlige skadevolder at indtræde i arbejdsskadesagens erstatningsudbetalinger fra forsikringsselskaberne, når erstatningen er af samme art, som den af skadevolderen udbetalte.

Det må anses for sandsynligt, at Højesterets afgørelser vil medføre, at ansvarsforsikringsselskaberne fremover i vid udstrækning kun vil udbetale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for en kort periode, indtil arbejdsskademyndighederne har afgjort spørgsmålet om erhvervsevnetab. Dette er således allerede konstateret i en lang række af de omkring 1500 løbende erstatningssager med krav efter erstatningsansvarsloven, 3F varetager på vegne af medlemmer, der er kommet til skade i forbindelse med arbejdet.

Når Justitsministeriet foreslår, at tabt arbejdsfortjeneste skal opgøres med fradrag af midlertidig erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven, opnås

uændret en retsstilling, hvor størrelsen af erstatningskravet for tabt arbejdsfortjeneste ikke kan opgøres, førend erhvervsevnetabsafgørelsen i arbejdsskadesagen er blevet truffet. Efter 3Fs opfattelse vil skadelidte af de ovenfor beskrevne årsager ikke kunne forfølge sit krav på tabt arbejdsfortjeneste før afgørelsen foreligger.

Da arbejdsskademyndighedernes afgørelse om erhvervsevnetab i de mere alvorlige personskadesager som oftest ligger flere år efter den skadeforvoldende begivenhed, vil det medføre en alvorlig likviditetsmæssig belastning for de arbejdsskadede.

Afgørelser om varigt erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven

Justitsministeriets lovforslag tilsigter alene en ændring af retsstilling i forhold til de midlertidige erhvervsevnetabsafgørelser.

Højesteret har i U2009.138H fastslået, at retten til tabt arbejdsfortjeneste for arbejdsskadede, der lider et varigt tab af erhvervsevne, ophører på det tidspunkt afgørelsen om tilkendelse af erhvervsevnetab har fået virkning fra.

I praksis vil virkningstidspunktet for afgørelser om tilkendelse af erstatning for varigt tab af erhvervsevne være sammenfaldende med tidspunktet for den sociale eller erhvervsmæssige begivenhed, som markerer, at erhvervsevnetabet er aktualiseret; overgangen til førtidspension, opstart af nyt lavere lønnet arbejde enten som ordinær beskæftigelse eller som fleksjob.

Det har utvivlsomt også for de arbejdsskadede med et varigt erhvervsevnetab medført en ringere retsstilling i forhold til skadelidte, som har pådraget sig en tilsvarende skade i deres fritid.

Afgørelserne efter arbejdsskadesikringsloven vil i realiteten altid være baseret på en retrospektiv vurdering og dermed få virkning fra et tidligere tidspunkt end afgørelsestidspunktet. Retten til tabt arbejdsfortjeneste vil således blive afbrudt på et – i mange tilfælde væsentligt – tidligere tidspunkt, end det tidspunkt, hvor vurderingen af erhvervsevnetabet rent faktisk bliver foretaget.

En sådan retrospektiv vurdering vil ikke i sager, som kun er omfattet af erstatningsansvarsloven kunne afbryde retten til tabt arbejdsfortjeneste. I disse sager vil erstatning for tabt arbejdsfortjeneste bestå frem til det tidspunkt, hvor vurderingen af tabet af erhvervsevne rent faktisk foretages af enten forsikringssselskabet, skadevolder selv eller arbejdsskadestyrelsen i form af en vejledende udtalelse efter erstatningsansvarslovens § 10.

Efter 3Fs opfattelse er der ingen begrundelse for denne negative forskelsbehandling af de arbejdsskadede.

Derfor burde en optimal lovændring også omfatte afgørelser om varigt tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven.

Det er 3Fs opfattelse, at der bør iværksættes en lovrevision, der både sikrer en ligestilling af skadelidte i og udenfor arbejdsskadesikringsloven og sikrer en begrænsning af den likviditetsmæssige belastning, uden at der herved sker en overkompensation af skadelidte.

Løsningsmodel

I erstatningsansvarsloven § 2 bør indskrives at skadevolder skal betale tabt arbejdsfortjeneste indtil enten

- a. arbejdet genoptages i væsentligt samme omfang som tidligere eller
- b. der træffes afgørelse om erhvervsevnetabet efter reglerne i arbejdsskadesikringsloven § 16 eller
- c. der foreligger en udtalelse efter EAL § 10 eller
- d. skadevolder selv på et forsvarligt grundlag foretager et skøn over erhvervsevnetabet og der sker faktisk udbetaling heraf

Ved at indskrive i loven, at retten til tabt arbejdsfortjeneste først bortfalder, når arbejdsskademyndighederne har truffet afgørelse – eller skadevolder selv har skønnet - vedrørende spørgsmålet om erhvervsevnetabet, vil retsstillingen for de arbejdsskadede være den samme som for andre skadelidte.

For at undgå overkompensation er det nødvendigt at udvide skadevolders adgang til at indtræde direkte i skadelidtes krav mod arbejdsskadeforsikringsselskabet og indføre hjemmel i erstatningsansvarslovens § 2 til at foretage fradrag for alle løbende erhvervsevnetabsydelse efter arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 7.

Dette vil ikke have nogen skattemæssige konsekvenser for de arbejdsskadede. Løbende erhvervsevnetabs erstatning beskattes på samme vilkår som erstatning for tabt arbejdsfortjeneste⁹

Følgende ændringer de nugældende regler vil efter vores opfattelse opnå de tilsigtede mål:

⁹ Ikke arbejdsmarkedsbidragspligtig A-indkomst.

EAL § 2. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ydes, indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen. Må det antages, at skadelidte vil lide et varigt erhvervsevnetab, ydes erstatning indtil det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne, jf. §§ 5-8 og 10 **eller det tidspunkt, hvor der træffes afgørelse efter lov om sikring mod følger af arbejdsskade § 16, stk.1 og stk. 3.**

Stk. 2. I erstatning fradrages løn under sygdom, dagpenge fra arbejdsgiver eller kommunalbestyrelsen, **ydelser efter lov om sikring mod følger af arbejdsskader §§ 17, stk. 7 og 17a, stk. 1 og stk. 3,** og forsikringsydelser, der har karakter af virkelig skadeserstatning, samt lignende ydelser til den skadelidte.

EAL § 30. I lov nr. 422 af 10. juni 2003 foretages følgende ændringer:

§ 29 affattes således:

§ 29. Kommunen har krav på refusion fra forsikringsselskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssygdoms sikring, hvis tilskadekomne eller de efterladte har fået udbetalt ydelser efter lov om social pension eller lov om aktiv socialpolitik for en periode, hvor der senere tilkendes erstatning som løbende ydelse for tab af erhvervsevne, jf. § 17, eller tab af forsørger, jf. §§ 20-22. Refusionskravet omfatter forskellen mellem det beløb, som efter de nævnte love er udbetalt, og det beløb, som ville være blevet udbetalt, hvis erstatningen var blevet udbetalt samtidig med de sociale ydelser. Kommunens krav kan dog ikke overstige det beløb, der efter denne lov er tilkendt den pågældende for samme tidsrum. Refusionskravet bortfalder, hvis det ikke fremsættes inden 4 uger efter, at kommunen har fået meddelelse om

erstatningstilkendelsen.

Stk. 2. Den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikringsselskab har krav på at få godtgjort erstatning og godtgørelse fra arbejdsskadeforsikringsselskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssygdoms sikring, når der er udbetalt erstatning eller godtgørelse som følge af arbejdsskaden til tilskadekomne eller dennes efterladte. Kravene fra den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikringsselskab omfatter erstatnings- og godtgørelsesbeløb af samme art, som arbejdsskadeforsikringsselskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssygdoms sikring har pligt til at betale på det tidspunkt, hvor kravet fremsættes. **Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarslovens § 2 og erstatning for tab af erhvervsevne, jf. §§ 17, stk. 7 og § 17a, stk. 1 og stk. 3 er at betragte som værende af samme art.**

§ 77 affattes således:

§ 77. Ydelser i henhold til loven kan ikke danne grundlag for regreskrav mod en skadevolder, der har pådraget sig erstatningspligt over for tilskadekomne eller deres efterladte, jf. dog § 10 a. Tilskadekomnes eller de efterladtes krav mod den erstatningsansvarlige nedsættes, i det omfang der er betalt eller er pligt til at betale ydelser til de pågældende efter denne lov. **Tilskadekomne kan rejse et krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. erstatningsansvarslovens § 2, uden at afvente afgørelse efter lovens § 16, § 17 eller § 17a.**

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

19. marts 2010

J.nr. 0141-20010002-11

Vedrørende j.nr. 2010-702-0142, udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (tidspunkt for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven)

Justitsministeriet har sendt et forslag til ændring af erstatningsansvarslovens § 2 i høring hos en række myndigheder og interesseorganisationer. Patientforsikringen var ikke blandt de hørte myndigheder, men ved efterfølgende kontakt den 9. marts 2010 til Justitsministeriet er det aftalt, at Patientforsikringen tillige afgiver et høringssvar vedrørende udkastet.

Om Patientforsikringen

Patientforsikringen behandler erstatningssager efter lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (KEL). Patientforsikringen modtager og afgør årligt ca. 7.000 erstatningssager og tilkender erstatning i ca. 30 % af disse, det vil sige i godt 2.000 sager årligt. Erstatningerne fastsættes efter reglerne i erstatningsansvarsloven (EAL).

I 2009 tilkendte Patientforsikringen samlet 622 mio. kr. i erstatning, hvoraf hovedparten (568 mio. kr.) blev udbetalt af regionerne, resten af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Hvert år udbetaler Patientforsikringen erstatning i et betydeligt antal sager, hvor skaden også er omfattet af lov om arbejdsskadesikring (ASL). Når skadelidte udsættes for en arbejdsskade og efterfølgende påføres skade på et sygehus i forbindelse med behandling for arbejdsskaden, vil den opståede behandlingsskade være dækket af begge erstatningssystemer. Patientforsikringen har således stor erfaring med de problemstillinger, der følger af samspillet mellem ASL og EAL, og som har dannet baggrund for det fremsatte ændringsforslag til EAL § 2.

Som et eksempel kan anføres en mand, der under sit arbejde falder ned fra et stillads og pådrager sig et kompliceret brud. Efterfølgende sker der på hospitalet en ikke-optimal

1450 København K

Tel. 3312 4343

Fax. 3312 4341

behandling af bruddet, og han får sker varige skader. Skaden er omfattet af både ASL og KEL § 20, stk. 1, nr. 1.

Efter ASL § 77 dækker ASL forud. Patientforsikringen afventer som udgangspunkt Arbejdsskadestyrelsens afgørelse i sagen og tilkender herefter en eventuel differenceerstatning, typisk vedrørende tabt arbejdsfortjeneste, svie og smerte, erhvervsevnetab og forsørgertab.

Generelt om baggrunden for ændringsforslaget

Erstatning efter den oprindelige erstatningsansvarslov (lov nr. 228 af 23. maj 1984, som trådte i kraft den 1. oktober 1984) var væsentligt lavere end erstatning efter reglerne om arbejdsskader (tidligere lov om forsikring mod arbejdsskader, senere lov om sikring mod arbejdsskader).

Efter et større revisionsarbejde i 2000-2001 skete der en gennemgribende ændring af EAL med vedtagelse af lov nr. 463 af 7. juni 2001, som trådte i kraft den 1. juli 2002. En del af formålet med ændringen var, at man ville harmonisere reglerne i ASL og EAL, men den væsentligste ændring kom til at bestå i, at erstatningsniveauet i EAL blev hævet med 66 %.

På trods af lovændringen er der dog fortsat væsentlige forskelle på beregningsmetoderne efter henholdsvis ASL og EAL, fordi man har valgt at opretholde to forskellige udmålingssystemer for erstatning, således at erstatning for arbejdsskader fortsat udmåles efter andre regler end dem, der gælder for opgørelse af al anden personskadeerstatning i Danmark.

Sammenlignet med erstatningsudmåling efter EAL er der ved udmåling af erstatning i arbejdsskadesager fortsat poster, der ikke dækkes (godtgørelse for svie og smerte og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste), ligesom ASL med hensyn til en række andre erstatningsposter kun giver den skadelidte delvis dækning for det faktisk lidte tab.

Konsekvensen af at ASL indeholder egne udmålingsregler og ikke blot henviser til EAL som det f.eks. er tilfældet for lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (klage- og erstatningsloven) er, at der hvert år i retssystemet behandles mange hundrede ansvarssager, hvor ansatte, der rammes af arbejdsskader, er nødt til at rejse et differencekrav efter almindelige erstatningsregler overfor deres arbejdsgiver og dennes ansvarsforsikring for at opnå fuld dækning for deres tab.

Lovforslaget vil ikke løse problemet og fjerne grundlaget for de mange erstatningssager om differencekrav. Ændringsforslaget reparerer kun et meget lille område af det samlede problemkompleks.

Lovforslaget og dets konsekvenser

Lovforslaget har til formål at sikre, at de skadelidte, der har rejst et krav for tabt arbejdsfortjeneste over for en ansvarlig skadevolder ikke stilles ringere, fordi skaden tillige er dækket af ASL.

Ved dommene U 2010.436 H og U 2010.451 H er det som anført i bemærkningerne fastslået, at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter EAL ophører på det tidspunkt, hvorfra en midlertidig erstatning for erhvervsevnetab efter ASL løber. Den – utilsigtede – konsekvens heraf er, at de skadelidte, der ikke får dækket deres midlertidige indtægtstab som følge af arbejdsskaden fuldt ud, ikke har mulighed for at få erstattet den resterende del af tabet som tabt arbejdsfortjeneste efter EAL.

Med ændringen af EAL § 2 vil det fremover være muligt for skadelidte at få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fra en ansvarlig skadevolder også i en periode, hvor der ydes midlertidig erstatning for erhvervsevnetab efter ASL. Den udbetalte midlertidige erstatning for erhvervsevnetab efter ASL skal i disse tilfælde fratrækkes i erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste efter EAL på lige fod med andre modtagne ydelser (sygedagpenge, revalideringsydelse m.v.). Derved sikres det, at skadelidte i sager hvor der også er en ansvarlig skadevolder (typisk arbejdsgiveren) kan få dækket deres midlertidige indtægtstab fuldt ud.

I de tilfælde, hvor en skadelidt arbejdstager tilkendes erstatning for varigt erhvervsevnetab efter ASL, og hvor der er en ansvarlig skadevolder efter EAL, går erstatningen efter ASL forud for erstatningen efter EAL, jf. ASL § 77, 2. pkt., og U 1995.843 H.

I tilfælde som det ovenfor nævnte om stilladsarbejderen vil det dog ofte forekomme, at erstatningen for erhvervsevnetab opgjort efter EAL er højere end erstatningen opgjort efter ASL. I disse tilfælde har skadelidte krav på differenceerstatning, det vil sige den erstatning, der kan opgøres efter EAL, fratrukket den erstatning, der udbetales efter ASL.

Ved beregningen af differencekrav for erhvervsevnetab efter EAL fratrækkes i dag :

- 1) allerede udbetalte løbende ydelser efter ASL (både for midlertidig og varig erstatning for erhvervsevnetab),
- 2) et eventuelt udbetalt kapitalbeløb og
- 3) et beløb svarende til kapitalisering af eventuelle fremtidige løbende ydelser, jf. princippet i U 2007.170 H.

En konsekvens af ændringsforslaget er således ikke blot, at skadelidte får dækket sit midlertidige indtægtstab fuldt ud, men også at differenceerstatningen for erhvervsevnetab efter EAL bliver forholdsmæssigt højere end i dag, da den midlertidige erstatning for erhvervsevnetab naturligvis ikke kan fratrækkes i både erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og i erstatning for erhvervsevnetab.

Fremover vil der ved beregning af differenceerstatning for erhvervsevnetab opgjørt efter EAL således kun skulle fratrækkes

- 1) allerede udbetalte løbende ydelser for varig erstatning for erhvervsevnetab efter ASL (og altså ikke både midlertidig og varig som i dag),
- 2) et eventuelt udbetalt kapitalbeløb og
- 3) et beløb svarende til kapitalisering af eventuelle fremtidige løbende ydelser. Dette vil betyde, at den yderligere erstatning for erhvervsevnetab, der vil komme til udbetaling efter EAL, i nogle tilfælde vil blive væsentligt højere end i dag.

Eksempel:

Nuværende praksis: Som følge af skaden må skadelidte i det nævnte eksempel gennemgå revalidering i 3 år og oppebærer i denne periode revalideringsydelse på ca. 150.000 kr. årligt mod sin tidligere løn på 300.000 kr. årligt. Samlet tab = 3 år á 150.000 kr. = 450.000 kr. Dette tab kompenseres delvist ved midlertidig erstatning for erhvervsevnetab efter ASL. Er der f.eks. fastsat et midlertidigt erhvervsevnetab på 35 %, vil skadelidte få udbetalt ca. 90.000 kr. årligt i løbende ydelse efter ASL, eller i alt 270.000 kr. Tabet udgør således 180.000 kr., som efter den gældende praksis ikke kan erstattes af Patientforsikringen efter EAL. Samtidig fratrækkes de løbende midlertidige ydelser i en eventuel senere erstatning for (varigt) erhvervsevnetab efter EAL. Hvis den endelige erstatning for erhvervsevnetab fastsættes til en 1.000.000 kr., vil der således kun blive udbetalt 630.000 kr. Det samlede tab er således fortsat 450.000 kr.

Med den foreslåede ændring af EAL § 2 vil skadelidte få erstattet sit midlertidige indtægtstab på 180.000 kr. efter EAL. Samtidig vil der nu ikke længere skulle foretages fradrag for de midlertidige løbende ydelser efter ASL i en eventuel senere erstatning for (varigt) erhvervsevnetab efter EAL, fordi dette beløb allerede er fratrukket i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. I eksemplet ovenfor vil erstatningen blive på 1.000.000 kr., altså 270.000 kr. højere end i dag. Dette betyder, at skadelidte i eksemplet får en erstatning på 450.000 kr. (180.000 kr.+ 270.000kr.), som samtidig også er den ekstra udbetaling, som skadevolder - i dette tilfælde regionen - skal foretage i den konkrete sag.

Konklusion

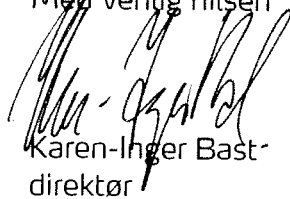
Patientforsikringen fulgte allerede før de nævnte Højesteretsdomme den praksis, som dommene er udtryk for.

Lovændringen vil derfor medføre betydelige yderligere erstatningsudgifter for såvel regionerne som Indenrigs- og Sundhedsministeriet (sidstnævnte i de få tilfælde, hvor der er tale om en lægemiddelskade).

På grund af den meget korte høringsfrist, som Patientforsikringen har haft, har det ikke været muligt at forelægge sagen for Patientforsikringens bestyrelse.

Det er heller ikke med de registreringer, der foretages i denne type sager, muligt at foretage et skøn over de forventede merudgifter, men som det anførte eksempel, som er et realistisk eksempel, viser, er der tale om betydelige beløb.

Med venlig hilsen

Karen-Inger Bast
direktør

Martin Erichsen
vicedirektør

Justitsministeriet
Konsulent Dan Bjerring
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt mail til: dbj@jm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar

Justitsministeriet har den 22. februar 2010 sendt ovennævnte udkast i høring. Forsikring & Pension kan generelt støtte forslaget om at skabe ensartede regler om erstatningernes beregning og størrelse i relation hhv. skader, som sker på arbejde og skader, som sker i fritiden. Som Forsikring & Pension har forstået forslaget vil dette nok afskaffe en forskel i erstatningsreglerne i de to lovgivninger på nogle områder. Det er dog samtidig Forsikring & Pensions opfattelse, at forslaget vil skabe væsentlige forskelle på andre områder. Forsikring & Pension foreslår på den baggrund en nærmere drøftelse af forslaget og dets konsekvenser gennemført, inden ministeriet går videre med opfølgningen på højesteretsdommene i U 2010.436 og 451H.

Baggrunden for forslaget om en nærmere drøftelse er følgende:

Forsikring & Pension er enig med Justitsministeriet i, at der med afsigelsen af højesteretsdommene den 18. november 2009 er lagt op til en forskelsbehandling af de skadelidtes ret til erstatning alt efter, om skaden er sket i fritiden eller på arbejde.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at

"Formålet med lovforslaget er at sikre, at en person, som kommer ud for en arbejdsskade, ikke har ringere mulighed for at få tabt arbejdsfortjeneste dækket efter erstatningsansvarsloven, når der er en ansvarlig skadevolder, end en person, der pådrager sig en tilsvarende skade i sin fritid".

Det fremgår endvidere, at

"Justitsministeriet finder, at erstatningsansvarslovens § 2 bør ændres, således at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i de omhandlede tilfælde gælder i samme omfang, som i andre sager, hvor der er en ansvarlig skadevolder. Det bør i sådanne tilfælde ikke gøre nogen forskel med hensyn til muligheden for at kræve erstatning af den ansvarlige for tabt arbejdsfortjeneste, om skaden er sket i forbindelse med udførelsen af den pågældendes arbejde eller i fritiden."

18.03.2010

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf. 41 91 91 91
Fax 41 91 91 92
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Claus Tønnesen
Vicedirektør
Dir. 41 91 90 47
ct@forsikringogpension.dk

Vores ref. CT/nle
Sagsnr. GES-2010-00050
DokID 267773

Erhvervsorganisation
for forsikringselskaber
og pensionskasser

lovforslaget opnået en ensartet retsstilling, men tværtimod en bedre retsstilling for de skadelidte, som kommer til skade på arbejde.

Forsikring & Pension

Forsikring & Pension kan oplyse, at ansvarsforsikringsselskaber i efterhånden ganske betydeligt omfang selv, med hjemmel i erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., jf. § 10, stk. 1, foretager skøn – såvel midlertidige som endelige – over erhvervsevnetabet og udbetaler erstatning for erhvervsevnetabet i forhold hertil. Dette frem for at afvente sagernes behandling i Arbejdsskadestyrelsen, hvilket bidrager til en hurtigere afslutning på sagerne for de skadelidte.

Vores ref. CT/nle
Sagsnr. GES-2010-00050
DokID 267773

Udover ovenstående problemstilling i forhold til det fremsatte forslag ser Forsikring & Pension en lang række andre konsekvenser af og komplikationer i lovforslaget, som i mangel af afklaring må forventes at give anledning til en lang række retssager i de kommende år.

Forsikring & Pension skal på denne baggrund anmode ministeriet om et møde om lovudkastet, gerne inden ministeriet går videre med dette.

Forsikring & Pension forventer meget hurtigt at kunne fremsende en uddybende redegørelse om konsekvenserne af lovudkastet samt en række dermed sammenhængende problemstillinger.

Med venlig hilsen

Claus Tønnesen

Justitsministeriet
Konsulent Dan Bjerring
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til: dbj@jm.dk

Supplerende bemærkninger fra Forsikring & Pension om udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar

Justitsministeriet har den 22. marts 2010 anmodet om en kort beskrivelse af de udfordringer, som Forsikring & Pension ser ved det fremsatte lovudkast – udover den i første høringssvar beskrevne problemstilling vedrørende den ved U2008.1386H og U2008.2601H skabte mulighed for skadevolder for at tage initiativ med henblik på at afgrænse perioden, hvori en skadelidt kan kræve tabt arbejdsfortjeneste.

Forsikring & Pension skal i den forbindelse fremkomme med følgende supplerende bemærkninger:

Det skal indledningsvist anføres, at det er Forsikring & Pensions holdning, at udfordringerne med det fremsatte udkast til lovforslag ikke blot kan løses ved en præcisering i bemærkningerne til lovtæksten eller i selve teksten om, at en skadevolder i sager, som er omfattet af både erstatningsansvarsloven og arbejds-skadesikringsloven, har samme mulighed for at afgrænse perioden, hvori en skadelidt kan kræve tabt arbejdsfortjeneste, som skadevolder i en sag, der kun er omfattet af erstatningsansvarsloven, derved at skadevolder kan skønne, udbetale og subrogere i skadelidtes eventualrettigheder i henhold til arbejdsskadesikringsloven.

Dette skyldes, at der – grundet et forskelligt typisk sagsforløb i de to sagstyper - er stor forskel på skadevolders retsstilling ved brug af muligheden for at tage initiativ.

Skadelidte vil i langt de fleste arbejdsskadesager rejse krav mod skadevolder og dennes forsikringsselskab på et senere tidspunkt end i sager, hvor skadelidte kun er omfattet af erstatningsansvarsloven. I langt de fleste arbejdsskadesager, hvori erhvervsnetabserstatning kommer på tale, vil skadelidte derfor først rette sit krav mod skadevolder på et tidspunkt, der ligger senere end det tidspunkt, hvor skadevolder og dennes forsikringsselskab - i sager som kun er omfattet af erstatningsansvarsloven - typisk ville have benyttet muligheden for at afgrænse perioden, hvori skadelidte kan kræve tabt arbejdsfortjeneste.

Konsekvensen heraf er, at der kun opnås reel ligestilling, hvis skadevolder og dennes forsikringsselskab får adgang til at "tage initiativ med henblik på at af-

23.03.2010

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf. 41 91 91 91
Fax 41 91 91 92
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Claus Tønnesen
Vicedirektør
Dir. 41 91 90 47
ct@forsikringogpension.dk

Vores ref. CT/hes
Sagsnr. GES-2010-00050
DokID 268016

Erhvervsorganisation
for forsikringsselskaber
og pensionskasser

bejdsskadestyrelsen, da datoen for ASK vurderingen. I bedste fald havde ansvarsforsikringsselskabet med et rimeligt begrundet og i sagens akter velfunderet skøn samt udbetaling kunnet afskære tabt arbejdsfortjeneste fra og med foråret 2004, hvor der var sikkert grundlag, jf. da også Højesterets mindretal, for at anse skadelidtes varige erhvervsevne for betydeligt reduceret i ethvert erhverv.

Forsikring & Pension

Vores ref. CT/hes

Sagsnr. GES-2010-00050

DokID 268016

U2010.451H set i lyset af det eksisterende udkast til ny § 2

Skadelidte ville blive tilkendt tabt arbejdsfortjeneste indtil den 22. september 2005, hvilket er datoen for den endelige ASL afgørelse.

Sammenfatning U2010.451H

Forslaget indebærer en ændring til gunst for skadelidte og ugunst for skadevolder og en bedre retsstilling end for den rene EAL skadelidte, hvilket dog selvsagt forudsætter, at skadevolder agerer og ikke blot afventer en EAL § 10 vurdering.

U2010.436H

I juni 2003 blev A udsat for en arbejdsulykke, der blev anerkendt som en arbejdsskade. Han pådrog sig omfattende skader og var efter hospitalsindlæggelse gennem et længere genoptræningsforløb. I august 2004 påbegyndte A et forrevalideringsforløb med hf-undervisning i flere fag. Det var målet, at han skulle gennemføre en uddannelse til urmager. I november 2005 traf Arbejdsskadestyrelsen, en midlertidig afgørelse om, at A havde lidt et erhvervsevnetab på 35 pct., således at erstatningen herfor skulle løbe fra den 10. august 2004. Den 4. juni 2009 afsluttede A uddannelsen til urmager. Den 30. juni vurderede Arbejdsskadestyrelsen endeligt, at A's tab af erhvervsevne var nedsat med mindre end 15 pct., således at A herefter ikke havde ret til erstatning for tab af erhvervsevne.

U2010.436H vurderet som ren EAL skadelidt

Skadelidte ville være tilkendt tabt arbejdsfortjeneste indtil han igen var i stand til at arbejde, det vil sige til den 4. juni 2009, hvor han afsluttede sin revalidering og stod fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet.

U2010.436H set i lyset af udkast til ny § 2

Skadelidte ville være tilkendt arbejdsfortjeneste indtil den 30. juni 2009, hvor ASK traf afgørelse om, at han ikke længere var berettiget til at modtage løbende midlertidige ydelser og der ikke var lidt et varigt tab af erhvervsevne.

Sammenfatning U2010.436H

Forslaget indebærer en ændring til gunst for skadelidte og ugunst for skadevolder og en bedre retsstilling end for den rene EAL skadelidte, hvilket dog forudsætter, at skadevolder løbende følger op på sagen og standser den tabte arbejdsfortjeneste straks revalideringen er afsluttet.

Dette givetvis betinget af, at skadelidte kan få tilkendt midlertidig erstatning i henhold til § 17, stk. 3 og lader sig nøje hermed og i øvrigt ikke har noget incitament til at anmode Arbejdsskadestyrelsen om at træffe en sådan forskudsafgørelse.

Forsikring & Pension

Reglen om midlertidig erstatning i henhold til § 17, stk. 3 udelukker imidlertid netop ikke, at der efter § 16, stk. 3, kan ydes et forskud på den endelige erstatning for tab af erhvervsevne eventuelt kombineret med en midlertidig erstatning for tab af erhvervsevne.

Vores ref. CT/hes
Sagsnr. GES-2010-00050
DokID 268016

De to domstolsafgørelser, som er baggrunden for lovforslagets fremsættelse, ville med den anførte løsning med præcisering af "handleretten" og § 16, stk. 3 give følgende resultat.

U2010.451H

Skadelidte ville være berettiget til tabt arbejdsfortjeneste indtil (1) enten ansvarsforsikrings-selskabet havde skønnet midlertidigt over erhvervsevnetabet og udbetalt erstatning i forhold hertil (2) eller virkningsdatoen af en ASK afgørelse i henhold til § 16, stk. 3 og det ville være foråret 2004, hvor der var sikkert grundlag, for at anse skadelidtes varige erhvervsevne for betydeligt reduceret i ethvert erhverv og der dermed var påvist et varigt sikkert tab – altså fuldstændig ligestilling til den rene EAL sag.

U2010.436H

Skadelidte ville være tilkendt tabt arbejdsfortjeneste indtil han igen var i stand til at arbejde, det vil sige til den 4. juni 2009, hvor han afsluttede sin revalidering og stod fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet, idet det på intet tidspunkt i forløbet havde været muligt at påvise et varigt tab og dermed ikke muligt at træffe en § 16, stk. 3 afgørelse – altså fuldstændig ligestilling til den rene EAL sag.

Forsikring & Pension foreslår derfor, på linje med skadevolders ret til at få en midlertidig vurdering i sager, som kun er omfattet af erstatningsansvarsloven jf. EAL § 10 eller foretage en egen midlertidig vurdering i disse sager,

- dels at den af arbejdsskadeloven omfattede skadelidte som led i den kommende revision af EAL § 2 forpligtes til, at udnytte muligheden for at opnå en forskudsafgørelse i henhold til ASL § 16, stk. 3,
- dels at skadevolder, hvor skadelidte – uanset årsag - undlader at udnytte muligheden, da gives adgang til at få belyst pr. hvilket tidspunkt og med hvilken virkningsdato en sådan forskudsafgørelse kunne have været truffet.

Forsikring & Pension har følgende forslag til lovtekst:

EAL § 2

Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ydes, indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen. Må det antages, at skadelidte vil lide et varigt erhvervsevnetab, ydes erstatning indtil det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne, jf. §§ 5-8 og § 10 samt § 17, stk. 1 og § 17a, stk. 1, jf. § 16, stk. 3, jf. § 17, stk. 8 i lov om sikring mod følger af arbejdsskade.

Side 5

Efter de gældende regler i arbejdsskadesikringsloven har følgende ret til at klage over afgørelser i arbejdsskadesagen:

- Den tilskadekomne.
- En fuldmagtshaver (hvis den tilskadekomne har givet en fuldmagt til for eksempel en fagforening eller en advokat, kan denne klage på vegne af den tilskadekomne.)
- Efterladte til en tilskadekomnen.
- Arbejdsgiverens forsikringsselskab (ved ulykker) eller Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES) (ved erhvervssygdomme).
- Arbejdsgiveren (en forsikret arbejdsgiver kan kun klage over en anerkendelse/afvisning). En arbejdsgiver, der ikke er forsikret, kan klage over alle afgørelser, da han vil være erstatningspligtig.)

Efter de gældende regler har en skadevolder eller dennes forsikringsselskab således ikke nogen "administrative" rettigheder af nogen art, medmindre skadevolder er skadelidtes uforsikrede arbejdsgiver.

2. Den anførte modregningsadgang giver anledning til en række uafklarede forhold.

Den i erstatningsansvarslovens § 2, stk. 2 anførte modregningsadgang giver anledning til en række praktiske problemer, herunder ikke mindst hvilken betydning det skal have, at tabt arbejdsfortjeneste beskattes, hvilket ikke er tilfældet med erstatning for midlertidig erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven.

Med venlig hilsen

Claus Tønnesen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Høringssvar – forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven)

Justitsministeriet har med mail af 22. februar 2010 fremsendt udkast til forslag til ændring af lov om erstatningsansvar, idet Justitsministeriet beder om eventuelle bemærkninger til forslaget senest 19. marts 2010.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at Højesteret i to domme (U 2010.436 og U 2010.451) har fortolket erstatningsansvarslovens § 2 således, at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter denne lov ophører fra det tidspunkt, hvor skadelidte har krav på erstatning for tab af erhvervsevne i henhold til en midlertidig fastsættelse af erhvervsevnetabet efter reglerne i arbejdsskadesikringsloven.

Det kan i nogle tilfælde medføre, at en person, der kommer ud for en arbejdsskade, som arbejdsgiveren også er ansvarlig for efter almindelige erstatningsregler, ikke kan kræve et ligeså stort erstatningsbeløb, som hvis den samme skade var sket i fritiden.

Denne retstilstand ønsker Justitsministeriet at ændre, således at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i disse tilfælde gælder i samme omfang som i andre sager, hvor der er en ansvarlig skadevolder. Det vil sige, at det efter Justitsministeriets opfattelse ikke bør gøre nogen forskel med hensyn til muligheden for at kræve erstatning af den ansvarlige for tabt arbejdsfortjeneste, om skaden er sket i forbindelse med udførelsen af den pågældendes arbejde eller i fritiden.

Der er således tale om, at lovændringen udmønter et politisk ønske om at erstatningerne i visse arbejdsskadesager skal være højere, end de er i henhold til gældende ret som fastlagt af Højesteret i de to omtalte domme.

KL tager til efterretning, at der er et politisk ønske om ændre den retstilstand, som Højesteret ellers har fastlagt på området.

Den 16. marts 2010

Jnr 07.28.04 P35
Sagsid 000215116

Ref PMP
pmp@kl.dk
Dir 3370 3819

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/2

Uanset om disse intentioner søges opfyldt gennem ændring af erstatningsansvarsloven eller arbejdsskadesikringsloven, indebærer lovændringen, at arbejdsgiverne – herunder kommunerne – påføres øgede udgifter til erstatninger i forhold til gældende ret i dag. KL forudsætter derfor, at der foretages en vurdering og beregning af de kommunaløkonomiske konsekvenser af lovforslaget, og at kommunerne kompenseres for eventuelle merudgifter som følge af lovændringen i overensstemmelse med gældende principper og aftaler vedr. Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT).

Det bemærkes, at det inden for den korte høringsfrist ikke har været muligt at forelægge sagen til politisk behandling, hvorfor dette horingssvar afgives med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse af KL's bestyrelse.

Med venlig hilsen

Preben Meier Pedersen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

18-03-2010
Sag nr. 10/704
Dokumentnr. 14216/10
Jane Marianne Ravn
Tel. 35298269
E-mail: Jmr@regioner.dk

Vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar/ Jeres sags nr. 2010-702-0142

Justitsministeriet har ved mail af 22. februar 2010 fremsendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i visse sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven) i høring hos Danske Regioner.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at formålet er at sikre, at en person, som kommer ud for en arbejdsskade, ikke har ringere mulighed for at få tabt arbejdsfortjeneste dækket efter erstatningsansvarsloven, når der er en ansvarlig skadevolder, end en person, der pådrager sig en tilsvarende skade i sin fritid.

Baggrunden er to domme fra Højesteret, som har fastslået, at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarsloven ophører fra det tidspunkt, hvor skadelidte har krav på erstatning for tab af erhvervsevne i henhold til en midlertidig fastsættelse af erhvervsevnetabet efter reglerne i arbejdsskadeloven.

Afgørende er ifølge bemærkningerne i den forbindelse, at en midlertidig afgørelse om erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven angår det aktuelle forhold, dvs. det midlertidige tab, og ikke det forventede varige erhvervsevnetab.

Lovforslaget vil således have som konsekvens, at erstatningerne i sager, som vedrører såvel arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven i

Østergade 22
Postboks 2592
1210 København Ø

Tlf. 35 29 71 00
35 29 13 00
E-mail: sags@regioner.dk

nogen tilfælde vil blive højere end fastlagt i hidtidig praksis, jf. de to domme fra Højesteret.

Side 2

Lovændringen indebærer på den baggrund, at regionerne – i lighed med andre arbejdsgivere – påføres øgede udgifter til erstatninger i forhold til gældende ret.

Danske Regioner forudsætter på den baggrund, at der foretages en vurdering og beregning af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget for regionerne, og at regionerne kompenseres for eventuelle merudgifter som følge af lovændringen i overensstemmelse med gældende principper og aftaler vedrørende Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT).

Henset til den korte høringsfrist er selve lovforslaget ikke politisk behandlet i Danske Regioner, hvorfor der tages forbehold for evt. supplerende bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jane Marianne Ravn